

ترفندی به‌نام توافق جایگزین

نالهام امین‌زاده
کارشناس
حقوق بین‌الملل

با توجه به بن‌بستی که در فضای مذاکراتی رخ داده برخی با طرح جایگزینی توافق موقت به‌جای توافق کامل در گفت‌وگوهای احیای برجام در پی پاک‌کردن صورت‌مساله و دادن آدرس‌های اشتباهی هستند. قاعدتا هر کسی به شرایط فعلی به‌ویژه تحولات مربوط به مذاکرات هسته‌ای نگاه می‌کند، درمی‌یابد که ارائه شبه‌راه‌حل‌هایی از این دست، فراتر از ترفندهای گذشته غرب نیست. غرب هیچ‌گاه در پی عمل به تعهدات خود نبوده و همواره در پی آن است که به هرپایانه حتی موضوع مذاکرات تعهدات دیگری را برما به اسم توافق موقت تحمیل کند و مثل گذشته نسبت به تکالیف و وظایف برجامی خود بی‌اعتنایی نشان دهد. معتقدم آنچه که به‌عنوان راه‌حل‌های خروج از بن‌بست مذاکراتی با هدف چشم‌پوشی ایران از مطالبات بحق خود مطرح می‌شود محکوم به شکست است و برای جمهوری اسلامی ایران ضررهای زیادی را در پی خواهد داشت. تردیدی نیست که به‌هیچ‌وجه طرف‌های مقابل -غربی- از تحریم دست برنمی‌دارند بلکه از همه ابزارها و پهنانه‌های موجود برای نابودی صنعت هسته‌ای ما استفاده می‌کنند. امروز تمام کشورهای همسایه و حاشیه خلیج فارس از توانمندی‌هایی در حوزه صنعت هسته‌ای برخوردارند و از مواهب آن استفاده می‌کنند، بنابراین اگر کوچک‌ترین چشم‌پوشی و عقب‌نشینی نسبت به این حق مسلم صورت بگیرد، قطعا نسل‌های بعدی عاملان آن را نخواهند بخشید. به نظر من توافق برجام محتوای شفاف‌ی دارد و از مفاهیم و عبارات روشنی برخوردار است. همچنین تعهدات هرکدام از طرفین این توافق هم فهرست شده و هیچ نقطه ابهامی ندارد. البته دستگاه دیپلماسی همچنان مثل قبل برای ادای گفت‌وگو اعلام آمادگی کرده و در عین حال برخی معتقدند که استمرار این روند به فرسایشی شدن مذاکرات خواهد انجامید. واقعیت این است در شرایط کنونی نباید منتظر اتفاقی ویژه در حوزه توافق هسته‌ای باشیم، برخی هنوز اعتقاد دارند که اگر دوره مشکلات اقتصادی کشور تنها با انعقاد توافق هسته‌ای باز خواهد شد اما واقعیت‌های موجود در عرصه جهانی درستی این گزاره را زیر سؤال می‌برد.

بحران اقتصادی در بسیاری از کشورها اتفاق افتاده و ایران هم درگیر این مشکلات است. بنابراین نمی‌توان به هیچ عنوان، مسائل داخلی را به موضوع برجام گره زد و حل معضلات اقتصادی را هکارهای خاص خودش را دارد.

دیپلماسی

حقوق بشر به ابزاری سیاسی بدل شده است

سعید خلیط‌یزاده سخنگوی وزارت خارجه در نشست تخصصی و تعاملی سازمان‌های مردم‌نهاد دارای مقام مشورتی نزد اکوسکوپ که از سوی معاونت امور بین‌الملل قوه‌قضاییه و ستاد حقوق بشر برگزار شد با اشاره به تطور مفاهیم، رویه‌ها و محیط عمل‌کنشگران در نظام بین‌الملل، تأکید کرد: دولت‌ها- از روی انتخاب یا جبر-زمانه- اختیارات و مسؤولیت‌های برخی حوزه‌ها را به طور نسبی با کنشگران غیردولتی به اشتراک گذاشته‌اند و از این رو، سال‌هاست دیگر نمی‌توان دولت را کنشگر واحد نظام بین‌الملل تصور کرد. وی با اشاره به حوزه‌هایی که دولت‌ها سابقا به صورت انحصاری عهده‌دار آن بودند و اینک آن حوزه‌ها را با سمن‌ها و کنشگران غیردولتی به اشتراک گذاشته‌اند به مواردی نظیر مذاکرات منج به معاهدات یا تفاهم‌نامه‌ها، تماس و تعامل با سازمان‌ها یا کنشگران بین‌المللی یا بین‌الدولی، میانجیگری و اقدامات مربوط به حفظ و توسعه منافع ملی کشورهای متبوع خود اشاره کرد.

سخنگوی وزارت خارجه در بخش دیگری از سخنرانی خود، موضوع حقوق بشر را از مهم‌ترین قربانیان روابط بین‌الملل عصر حاضر عنوان کرد و گفت: مقوله حقوق بشر به‌دلیل رویکرد کانون‌های قدرت بین‌الملل به ابزاری سیاسی برای پیشبرد اهداف آن کانون‌ها تبدیل شده است. خلیط‌یزاده علاوه بر تأکید بر اختیارات سمن‌ها، آنها را واجد مسؤولیت‌ها و وظایفی به‌خصوص در حوزه صیانت و ارتقای ارزش‌های واقعی حقوق بشر برشمرد و از سمن‌های فعال در این حوزه خواست به این حقیقت واقف باشند که صرفا با موضوع حقوقی جهانشمول سروکار ندارند، بلکه با مقوله‌ای مواجه هستند که جنبه‌های مختلف آن اعم از ملی و محلی یا وجوه سیاسی، اجتماعی و فردی آن به مراتب نسبت به گذشته پررنگ‌تر شده است.

وی ایالات متحده را به‌عنوان دولتی برشمرد که در جعبه‌ابزار سیاست خارجی خود از حقوق بشر به‌عنوان یکی از ابزارهای معمول در پیشبرد اهدافش بهره می‌برد که نتیجه آن متأسفانه به بازپچه گرفته شدن مفهوم‌متعالی حقوق بشر انجامیده است.

سخنگوی دستگاه دیپلماسی اعلام کرد: وزارت خارجه آمادگی دارد به سمن‌ها در راستای کسب مقام مشورتی در شورای اقتصادی و اجتماعی ملل متحد (اکوسکوپ) و نیز حضور در مجامع بین‌المللی تا حد ممکن مساعدت کند.

با دستور رئیس‌ی

کمک معیشتی ماه اول به حساب همه مشمولان یارانه واریز می‌شود

سید ابراهیم رئیس‌ی در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت به سازمان برنامه و بودجه و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی دستور داد، کمک معیشتی ماه اول به حساب تمامی افرادی که تا ماه قبل مشمول دریافت یارانه بوده اما در این مرحله کمک معیشتی دریافت نکرده‌اند و متقاضی تجدیدنظر در دهک بندی فعلی هستند، واریز شود. وی گفت: اصل بر اعتماد به خوداظهاری مردم است لذا مبلغ کمک معیشتی ماه اول به حساب این افراد نیز واریز شود تا به محض تأیید درخواست متقاضیان از سوی دستگاه‌های مسؤول، این مبلغ توسط آنها قابل برداشت شود.

آملی لاریجانی؛

همه قوا و دستگاه‌ها باید برای تقویت بخش تعاون همکاری کنند

آملی لاریجانی، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام در دیدار رئیس اتاق تعاون ایران و معاونان وی، ضمن استماع گزارشی از اقدامات و فعالیت‌های اتاق تعاون، اصل ۴۴ قانون اساسی در خصوص ارکان نظام اقتصادی کشور را مورد اشاره قرار داد و تصریح کرد: در دوران جنگ اقتصادی که همواره توجه به اقتصاد درون را از سوی مقام معظم رهبری مدظله‌العالی مورد تأکید است، تعاونی‌ها با توجه به سبقه مردمی خود می‌توانند نقش بی‌بدیلی در مردمی‌سازی ساختن اقتصاد کشور ایفا کنند.

عباس مقتدایی، نایب‌رئیس کمیسیون امنیت ملی در گفت‌وگو با جام جم مطرح کرد

ایران هراسی به‌روایت غرب

عباس مقتدایی خوراسگانی درباره موج جدید ایران‌هراسی که از سوی غرب به راه افتاده به خبرنگار جام‌جم گفت: اروپایی‌ها در ادامه روند پیروی از سیاست‌های آمریکا در قبال جمهوری اسلامی، بار دیگر موضوع ایران‌هراسی را مطرح کردند، با این هدف که میان ملت‌های منطقه و عرصه بین‌الملل بیم و ترس از ایران را القا کنند.

وی با اشاره به هم‌زمانی این پروژه با طرح مجدد موضوع مذاکرات هسته‌ای خاطرنشان کرد: غربی‌ها از هر ابزاری برای تحت‌فشار قرار دادن ایران استفاده می‌کنند تا جمهوری اسلامی را به عقب‌نشینی از مواضع سیاسی و بین‌المللی خود وادار کنند. این در حالی است که ایران همواره اعلام کرده خواهان برقراری صلح در سطح جهان و همزیستی مسالمت‌آمیز و دوستانه با کشورهای همسایه و همجوار است.

نایب‌رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی، با بیان این‌که تلاش غرب برای ضربه زدن به ایران زاییده توهم نیست، بلکه یک واقعیت عینی و ملموس است، تأکید کرد: برخی از طرفداران غرب در ایران، در طول سالیان گذشته بر این نکته اصرار داشتند که ما توهم توطئه غرب داریم. در حالی‌که غرب در تمام جهات اقتصادی، اجتماعی، فناوری، علمی و... به دنبال مقابله با ایران و جلوگیری از رشد و پیشرفت کشور بوده است.

نماینده اصفهان، ایران‌هراسی را مفهومی واقعی دانست و در عین حال تصریح کرد: ترس غرب از ایران، نه از این باب است که موجودیت جمهوری اسلامی برای دیگر کشورها خطرناک است، بلکه می‌غرب از کشورمان ناشی از قدرت‌گیری سه مفهوم و مقوله ایران قدرتمند، اسلام قدرتمند و ایران اسلامی قدرتمند است.

مقتدایی اضافه کرد: غرب برای جلوگیری از ارتقای جایگاه ایران، پروژه‌های متعددی را در قالب رویکرد‌های رسانه‌ای و همچنین تهییج افکار عمومی دنبال می‌کند. یک روز با ایجاد بدل‌های حکومت اسلامی در برخی کشورهای همسایه تلاش می‌کند چنین ترسی را به وجود آورد. یک روز هم با جا زدن داعش و گروه‌های تروریستی به‌عنوان مسلمانان، سعی در تخریب مفهوم اسلام واقعی در اذهان بین‌المللی دارد.

نایب‌رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی تأکید کرد: وجود ایرانی مستقل که در پی ارتقای جایگاه علمی و همچنین برقراری امنیت در سطح منطقه و تضمین صلح است، خطری جدی برای نفوذ منطقه‌ای غرب محسوب می‌شود. از همین رو، از هر پهنانه‌ای برای تخریب چهره ایران و تحت‌فشار قرار دادن کشورمان استفاده می‌کنند.

وی با بیان این‌که غرب برای اتهام‌زنی به جمهوری اسلامی از همه ابزارهای رسانه‌ای خود به بهترین شیوه استفاده می‌کند، تصریح کرد: راهکار مناسب برخورد با این ترفندها، تقویت جبهه فرهنگی و رسانه‌ای است اما متأسفانه ما در این زمینه ضعف‌هایی داشته‌ایم. با این وصف، غرب وقتی متوجه تأثیرگذاری شبکه‌های ماهواره‌ای ایران شد، نتوانست آن را تحمل کند و اقدام به قطع برنامه‌های ایران و همچنین راه‌اندازی شبکه‌های متعدد فارسی‌زبان برای مقابله با جمهوری اسلامی ایران کرد.

وی در بخش دیگری از این گفت‌وگو به پهنانه‌های غرب برای وارد آوردن اتهام مجدد ایران‌هراسی اشاره کرد و گفت: به‌تازگی دو تبعه خارجی که در لباس گردشگر و با هدف ایجاد آشوب وارد کشور شدند، از سوی نهاد امنیتی کشور دستگیر شدند و به همین پهنانه، دولت انگلیس به شهروندان خود برای سفر به ایران هشدار داده است.

مقتدایی تصریح کرد: ایران کشور مستقلی بوده و از قوه قضاییه کارآمدی برخوردار است. در ایران، مطابق آیین دادرسی، همه افراد هم تحت حمایت قانون قرار دارند و هم در برابر قانون یکسان هستند. وی با بیان این‌که کشورهای غربی برای مقابله با ایران صرفا به موضوعات رسانه‌ای اکتفا نکردند، گفت: آنها از طرق مختلف مثل جاسوسی، خرابکاری، ایجاد فتنه، آشوب و حتی حضور غیرقانونی برای ایجاد تحریک در درون جامعه ما و بمب‌گذاری اقدام می‌کنند. بدیهی است جمهوری اسلامی ایران، مثل هر کشور دیگری حق دارد به تخلفات بیگانگان در کشور رسیدگی کند.

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی تأکید کرد: اتباع خارجی به محض ورود به کشور، مطابق با عرف بین‌المللی موظفند قواعد و مقررات کشورمان را رعایت کنند و رعایت نکردن آن، قطعا مطابق قانون مجازات‌هایی را به دنبال دارد؛ البته ایران با بسیاری از کشورها، روابط حقوقی و تفاهات قضایی دارد که مطابق با آن عمل می‌کند.

واکنش اتحادیه اروپا به پروتون دیپلمات ایرانی صرفا سکوت بوده است

پس از واکنش مجلس، اقدامات دیپلماتیک برای آزادی اسدا... اسدی ادامه دارد

دیپلمات‌دزدی در بایرن

ماجرا مربوط به دزدی یک دیپلمات است و ما با یک سناریونویسی از پیش تعریف‌شده مواجه شده‌ایم که با بازیگری یک گروهک تروریستی یعنی منافقین و مشخصا با هدف ایران‌هراسی به دنبال فعالیت سیاسی -رسانه‌ای است؛ تیرماه ۱۳۹۷ ماموران امنیتی آلمان اسدا... اسدی، دیپلمات کشورمان و دبیر سوم سفارت جمهوری اسلامی ایران در وین اتریش را که در اتوبان ایالت بایرن آلمان وقتی در حال بازگشت به محل سکونتش بود، به اتهام واهی تلاش برای بمب‌گذاری علیه گردشگرهایی منافقین در پاریس بازداشت کردند. اسدی ۲۷ نوامبر ۲۰۲۰ به اتهام طرح عملیات تروریستی در اروپا، در دادگاه بلژیک همراه سه فرد دیگر مهربداد عارفانی، امیر سعدونی و نسیمه نعمای محاکمه شد. البته این دیپلمات کشورمان از شرکت در جلسات دادگاه امتناع کرد و با رد تمام اتهامات و بدون درخواست تجدیدنظر، معتقد بود مصونیت دیپلماتیک دارد. دولت هم با تأکید بر مسؤولیت دیپلماتیک اسدی، دادگاه بلژیک را فاقد صلاحیت دانسته بود اما بر حسب جدید تروریستی غرب علیه ایران چه بود و این سناریو چگونه صورت یک داستان حاشیه‌دار پیش‌رفت که روز گذشته واکنش مجلس را هم در پی داشت و علیرضا سلیمی، عضو هیات‌رئیس‌ه مجلس در نشست علنی یکشنبه ۲۵ اردیبهشت اعلام کرد محاکمه دیپلمات ایرانی در کشورهای اروپایی به هیچ وجه پذیرفتنی نیست و اتهامی که امروز دم از قانون و کنوانسیون‌های بین‌المللی می‌زنند، یک بار دیگر مطالعه کنند که این‌گونه با دیپلمات‌های ما رفتار نکنند. در این گزارش، ابعاد این پرونده را مرور می‌کنیم:

دقیقا ۱۱ تیر ۱۳۹۷ بلژیک و اتریش، همزمان با سفر حسن روحانی، رئیس‌جمهور سابق کشورمان به اروپا، اعلام کردند پنج نفر از جمله یک دیپلمات ایرانی را به ظن تلاش برای بمب‌گذاری در نشست گروهک تروریستی منافقین در پاریس بازداشت کرده‌اند. براساس اعلام بلژیک یک زوج ایرانی الاصل به این اتهام در پاریس بازداشت شدند و بروکسل مدعی شد یک دیپلمات ایرانی هم با این زوج در ارتباط بوده است. از سوی دیگر، همان زمان عنوان شد یک دیپلمات ایرانی در ایالت بایرن آلمان (اسدا... اسدی، دبیر سوم سفارت ایران در اتریش) بازداشت شده و قرار است برای سیری کردن روند استرداد به بلژیک در دادگاهی در بامبرگ حاضر شود. در نهایت دوشنبه ۹مهر ۱۳۹۷ دادگاه عالی منطقه‌ای بامبرگ در بایرنه‌ای اعلام کرد، ۲۷نوامبر(۲۵مهر) با استرداد دیپلمات یاد شده به بلژیک موافقت کرده و ۱۶مهر ۱۳۹۷این حکم (استرداد اسدی از آلمان به بلژیک) اجرا شد و رسانه‌ها به نقل از دادستانی آلمان از استرداد این دیپلمات ایرانی به بلژیک خبر دادند و از آن زمان این دیپلمات ایرانی در بلژیک زندانی بود تا این‌که ۱۶ بهمن ۱۳۹۹ دادگاه کیفری آنتورپ (بلژیک) با رد مصونیت دیپلماتیک اسدا... اسدی، او را به ۲۰ سال زندان محکوم کرد.

بعد از این رفت و برگشت‌ها اخیرا همسر اسدا... اسدی، دیپلمات اسیر ایرانی در بلژیک در توییت‌ر نوشت: «چهار سال پیش بود که همسر را در مقابل چشمان من و دو پسرمان، به‌رغم مصونیت دیپلماتیک و اتهامی که هرگز ثابت نشد، در آلمان دستگیر کردند و تاکنون در شرایطی غیرانسانی در اسارت نگه داشتند. بعد از چهار سال می‌خواهم گوشه‌ای از اتفاقاتی را که در این مدت بر من و خانواده‌ام گذشت، روایت کنم.» او با انتشار دو دستنوشته از همسر اسیر خود در بلژیک بخشی از رفتار غیرانسانی مدعیان حقوق بشر اروپایی را به تصویر کشیده است. اسدی در این دو دستنوشته آورده است: «هیچ زندانی‌ای باور نمی‌کرد که من ۲۰روز در بونکر نگهداری شده‌ام. بدترین افراد، چند شب در بونکر نگهداری می‌شدند و مجددا به سلول خود بازمی‌گشتند. در تمام ۲۰روز، اجازه هواخوری جمعی به من داده نشد.»

دیپلمات‌بایی را مسدود کنید

در دولت قبل نه‌تنها اعتبار پاسپورت ایرانی خدشه‌دار شد بلکه اعتبار پاسپورت دیپلماتیک کشورمان هم مورد تعرض قرار گرفت اما ظاهرا در دوره جدید، دیپلماسی عزتمندانه جایگزین دیپلماسی منفعلانه شده و در این شرایط که مجلس هم به موضوع ورود کرده باید این مسیر غیرانسانی اروپا در برخورد با دیپلمات‌ها مسدود شود، هرچند سخنگوی وزارت خارجه هم در نشست هفته قبل به این موضوع ورود کرد و در واکنش به دروغ‌پردازی‌های مهندسی‌شده درباره دیپلمات بازداشت‌شده ایران در بلژیک هم بر آزادی فوری اسدا... اسدی تأکید کرد و گفت جبران خسارت و اعاده حیثیت او را پیگیری می‌کنیم. حالا به نظر می‌رسد پس از واکنش مجلس، اقدامات دیپلماتیک و پیگیری حقوقی این موضوع همچنان

عملیات دستگیری اسدا... اسدی دیپلمات ایرانی توسط پلیس امنیت اتریش، بلژیک، فرانسه، آلمان و لوکزامبورگ، بر مبنای اطلاعات دروغین عوامل رژیم صهیونیستی و منافقین بوده است

چندروز قبل، پایگاه خبری العربی الجدیدبه عنوان یک رسانه عربی درمنطقه اعلام کرد که رئیس‌جمهور کشورمان درحالی‌به زودی به دعوت سلطان هیثم بن طارق آل سعیدبه مسقط می‌رود که روابط دیپلماتیک ایران با کشورهای همسایه به ویژه کشورهای عرب حوزه خلیج فارس در این روزها شاهد تغییر و تحولاتی جدید است

و در ماه‌های اخیر شاهد رفت و آمد وزرای خارجه ایران و تعدادی از کشورهای این حوزه بوده‌ایم که می‌توان گفت، برخی از این سفرها تا چندی پیش به دلیل تنش‌های موجود در روابط دیپلماتیک، غیرمترقبه به شمار می‌آمدند. مثلاً در عرصه روابط ریاض- تهران شاهد دور پنجم گفت‌وگوی ایران با عربستان در بغداد هستیم و برخی منابع با اشاره به پیشرفت این مذاکرات، احتمال دیدار وزرای خارجه دو کشور را مطرح کرده‌اند. در بخش دیگر، میانجیگری کشورهای عرب حوزه خلیج فارس و در اس همه عمان، برای به نتیجه رسیدن توافق هسته‌ای غرب با ایران را هم در ادامه این تحولات می‌توان بررسی کرد.

البته عمان در تمام این سال‌ها نقش بسیار فعالی در این حوزه بازی کرده و موفق به حل پرونده و آزادی نازنین زاغری روزنامه‌نگار (جاسوس) دوتابعیتی و انوشه عاشوری (جاسوس) در قبال آزاد کردن ۴۷۰ میلیون یورو از پول‌های بلوکه شده ایران نزد بریتانیا شده ولی مهم‌ترین ایفای نقش عمان در موضوع پرونده هسته‌ای ایران بود که موفق شد

رئیس‌جمهور به زودی به مسقط سفر می‌کند

سطح جدیدی از روابط ایران-عمان در دستور کار دولت سیزدهم

روز گذشته مدیرکل غرب آسیای سازمان توسعه تجارت ایران از سفر رئیس‌جمهور به عمان و اعزام یک هیات تجاری در آستانه این سفر به مسقط خبر داده و گفته است در آستانه سفر سید ابراهیم رئیس‌ی به کشور عمان، یک هیات بلندپایه تجاری – بازاریابی از فعالان اقتصادی و تجاری ایران با همکاری سازمان توسعه تجارت ایران و اتاق مشترک بازرگانی ایران – عمان امروز وارد مسقط می‌شوند. از آنجا که ایران و عمان به دنبال افزایش سطح مبادلات تجاری بوده‌اند، هدف‌گذاری پنج میلیارد دلاری را هم در روابط تجاری خود قابل دسترس می‌دانند.

دو طرف ایرانی و آمریکایی را سال ۲۰۱۲ برای نخستین بار بر سر میز مذاکره مستقیم بنشاند؛ مذاکراتی که منجر به امضای توافق برجام در سال ۲۰۱۵ شد.

نکته مهم دیگر این که در سایه قطع روابط دیپلماتیک تهران-واشنگتن، در طول چهار دهه گذشته، علاوه بر سوتیس

به نوعی عمان هم یکی از دو میانجی اصلی بین ایران و آمریکا بوده که پیام‌ها را بین این دو کشور می‌بادله کرده. البته بازیگران دیگری هم در این سال‌ها وارد این سطح از روابط شده‌اند که شاید بتوان در این زمینه به قطر اشاره کرد که بعد از حضور امیر قطر در تهران، وزیر خارجه این کشور با رابرت مالی نماینده آمریکا در امور ایران مذاکرات و توافق هسته‌ای گفت‌وگو کردند. در راستای دیپلماسی خلیج فارسی، سال گذشته هم شیخ خلیفه بن زاید رسماً از ابراهیم رئیسی برای سفر به امارات دعوت کرده بود و این دعوت توسط مشاور امنیت ملی امارات در سفر به تهران، به دست رئیس‌جمهور رسید.

در حال حاضر به نظر می‌رسد رویکرد دولت سیزدهم برخلاف دولت قبل در سیاست خارجی، ریل‌گذاری برای تعمیق روابط با کشورهای مسلمان و غیرمتخاصم منطقه است و ایران در مسیر جدید تقویت روابط دیپلماتیک با همسایگان، بر توسعه روابط اقتصادی با آنها هم به صورت جدی تمرکز دارد.

در سایه قطع روابط دیپلماتیک تهران-واشنگتن در چهار دهه گذشته علاوه بر سوتیس، عمان هم به نوعی یکی از دو میانجی اصلی بین ایران و آمریکا بوده که پیام‌ها را بین این دو کشور می‌بادله کرده. البته بازیگران دیگری هم در این سال‌ها وارد این سطح از روابط شده‌اند که شاید بتوان در این زمینه به قطر اشاره کرد که بعد از حضور امیر قطر در تهران، وزیر خارجه این کشور با رابرت مالی نماینده آمریکا در امور ایران مذاکرات و توافق هسته‌ای گفت‌وگو کردند. در راستای دیپلماسی خلیج فارسی، سال گذشته هم شیخ خلیفه بن زاید رسماً از ابراهیم رئیسی برای سفر به امارات دعوت کرده بود و این دعوت توسط مشاور امنیت ملی امارات در سفر به تهران، به دست رئیس‌جمهور رسید.

در حال حاضر به نظر می‌رسد رویکرد دولت سیزدهم برخلاف دولت قبل در سیاست خارجی، ریل‌گذاری برای تعمیق روابط با کشورهای مسلمان و غیرمتخاصم منطقه است و ایران در مسیر جدید تقویت روابط دیپلماتیک با همسایگان، بر توسعه روابط اقتصادی با آنها هم به صورت جدی تمرکز دارد.